

ملحق (۱)

پیوست ۱

هذه أربعون حديثاً في الجهاد أرويهما لتكون ذخري يوم أوقف بين يدي رب رحيم، ولعلها تكون عبرة لمعتبر وذكرى لمذكر فيلتفت إليها من يدعون أنهم يتبعون محمداً ﷺ وجعلوا بينهم وبين الجهاد سداً :

در این پیوست چهل حدیث درباره‌ی جهاد روایت می‌کنم تا آن هنگام که در پیشگاه پروردگار رحیم قرار می‌گیرم، ذخیره‌ای برایم باشد، و باشد که پندی برای پندگیرنده و تذکری برای یادآورنده باشد، تا کسانی که ادعای پیروی از محمد ﷺ را دارند در حالی که میان خود و جهاد سدی بنا می‌کنند، متوجه این موضوع گردند:

۱- قال رسول الله ﷺ: **(حملة القرآن عرفاء أهل الجنة والمجاهدون في سبيل الله قوادها والرسل سادة أهل الجنة)** (1).

۱- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «حاملان قرآن عرفای اهل بهشت، و مجاهدین در راه خدا پیشوایان آن، و فرستادگان، سروران اهل بهشت هستند» (۲).

۲- وقال ﷺ: **(دعا موسى وأمن هارون (عليهما السلام)، وأمنت الملائكة فقال الله عز وجل: استقيما فقد أجيبت دعوتكما ومن غزا في سبيل الله عز وجل استجيبت له، كما استجيبت لهما إلى يوم القيامة)** (3).

۲- رسول خدا ﷺ فرمود: «موسی ع دعا کرد و هارون ع آمین گفت و ملائکه نیز

1- دعائم الاسلام: ج 1 ص 343، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 7.

2- دعائم الاسلام: ج 1 ص 343؛ مستدرک الوسائل: ج 11 ص 7.

3- الكافي: ج 2 ص 510، وسائل الشيعة طبعة آل البيت: ج 7 ص 128.

آمین گفتند. پس خداوند عزوجل فرمود: استوار بمانید که دعای تان اجابت شد؛ و هر که در راه خداوند عزوجل به جنگ رود اجابتش کنم، همان طور آن دو را تا روز قیامت اجابت کردم». (۴)

۳-وقال ﷺ: (إِنَّ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخَلَ بِالسَّلَامِ، وَأَجْوَدُ النَّاسِ مَنْ جَادَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى) (5).

۳- رسول خدا ﷺ فرمود: «به راستی که بخیل ترین مردم کسی است که در سلام کردن بخل ورزد، و بخشنده ترین مردم کسی است که با جان و مالش در راه خدا جهاد کند». (۶)

۴-وقال ﷺ: (مَنْ خَتَمَ لَهُ بِجِهَادٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَوْ قَدْرَ فَوْاقِ نَاقَةِ دَخْلِ الْجَنَّةِ) (7).

۴- رسول خدا ﷺ فرمود: «هر کس در راه خدا جهاد کند، حتی اگر به اندازه‌ی سگسکه‌ی شتری باشد، وارد بهشت می شود». (۸)

۵-وقال ﷺ: (إِنَّ فَوْقَ كُلِّ بَرٍّ حَتَّى يَقْتُلَ الرَّجُلَ شَهِيداً فِي سَبِيلِ اللَّهِ) (9).

۵- رسول خدا ﷺ فرمود: «بالتر از هر نیکی، نیکویی وجود دارد تا اینکه شخص در راه خدا شهید شود». (۱۰)

۶-وقال ﷺ لِرَجُلٍ: (جَاهِدْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَإِنَّكَ إِنْ تَقْتُلَ كُنْتَ حَيًّا عِنْدَ اللَّهِ تَرْزُقُ، وَإِنْ مِتَّ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُكَ عَلَى اللَّهِ، وَإِنْ رَجَعْتَ خَرَجْتَ مِنَ الذَّنُوبِ إِلَى اللَّهِ) (11).

۴- کافی: ج ۲ ص ۵۱۰؛ وسائل الشیعه نشر آل البيت: ج ۷ ص ۱۲۸.

۵- مستدرک الوسائل: ج ۱۱/ص ۸، النوادر للراوندي: ص ۱۳۸.

۶- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۸؛ نوادر راوندي: ص ۱۳۸.

۷- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۸، جامع أحاديث الشيعة: ج ۷ ص ۱۰۳.

۸- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۸؛ جامع احاديث الشيعة: ج ۷ ص ۱۰۳.

۹- الكافي: ج ۲ ص ۳۴۸، دعائم الاسلام: ج ۱/ص ۳۴۳.

۱۰- کافی: ج ۲ ص ۳۴۸؛ دعائم الاسلام: ج ۱ ص ۳۴۳.

۱۱- أمالي الصدوق: ص ۵۴۷، وسائل الشيعة طبعة آل البيت: ج ۱۵ ص ۲۰.

٦- رسول خدا ﷺ به کسی فرمود: «در راه خدا جهاد کن که اگر کشته شوی نزد خدا زنده، روزی خواهی خورد و اگر بمیری اجر و پاداشت بر خدا خواهد بود، و اگر بازگردی از گناهان به سوی خدا خارج می شوی.» (١٢)

٧- وقال ﷺ: (إِنَّ الْغَزَاةَ إِذَا هَمُّوا بِالْغَزْوِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُمْ بَرَاءةً مِنَ النَّارِ، فَإِذَا تَجَهَّزُوا لْغَزْوِهِمْ بَاهَى اللَّهُ تَعَالَى بِهِمُ الْمَلَائِكَةَ، فَإِذَا وَدَعَهُمْ أَهْلُوهُمْ بَكَتْ عَلَيْهِمُ الْحَيَاطَانُ وَالْبَيْوتُ، وَيُخْرِجُونَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ كَمَا تَخْرُجُ الْحَيَّةُ مِنْ سَلْخِهَا، وَيُوكَلُ اللَّهُ عِزَّ وَجَلَّ بِكُلِّ رَجُلٍ مِنْهُمْ أَرْبَعِينَ أَلْفَ مَلِكٍ، يَحْفَظُونَهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، وَلَا يَعْمَلُونَ حَسَنَةً إِلَّا ضَعَفَتْ لَهُ، وَيَكْتُبُ لَهُ كُلَّ يَوْمٍ عِبَادَةَ أَلْفِ رَجُلٍ يَعْبُدُونَ اللَّهَ أَلْفَ سَنَةٍ، كُلَّ سَنَةٍ ثَلَاثُمِائَةٍ وَسِتُونَ يَوْمًا، الْيَوْمَ مِثْلَ عَمْرِ الدُّنْيَا، وَإِذَا صَارُوا بِحَضْرَةِ عَدُوِّهِمْ انْقَطَعَ عِلْمُ أَهْلِ الدُّنْيَا عَنْ ثَوَابِ اللَّهِ إِيَّاهُمْ، وَإِذَا بَرَزُوا لِعَدُوِّهِمْ وَاشْرَعَتِ الْأَسْنَةُ وَفَوْقَتِ السَّهَامُ وَتَقَدَّمَ الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ، حَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ بِأَجْنَحَتِهِمْ وَيَدْعُونَ اللَّهَ تَعَالَى لَهُمْ بِالنَّصْرِ وَالتَّثْبِيتِ، وَنَادَى مُنَادٌ: الْجَنَّةُ تَحْتَ ظِلَالِ السِّيُوفِ، فَتَكُونُ الطَّعْنَةُ وَالضَّرْبَةُ أَهْوَنَ عَلَى الشَّهِيدِ مِنْ شَرْبِ الْمَاءِ الْبَارِدِ فِي الْيَوْمِ الصَّائِفِ، وَإِذَا زَالَ الشَّهِيدُ مِنْ فَرَسِهِ بِطَّعْنَةٍ أَوْ بِضَرْبَةٍ، لَمْ يَصِلْ إِلَى الْأَرْضِ حَتَّى يَبْعَثَ اللَّهُ عِزَّ وَجَلَّ زَوْجَتَهُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ فَتَبَشِّرُهُ بِمَا أَعَدَّ اللَّهُ عِزَّ وَجَلَّ لَهُ مِنَ الْكِرَامَةِ، فَإِذَا وَصَلَ إِلَى الْأَرْضِ تَقُولُ لَهُ: مَرْحَبًا بِالرُّوحِ الطَّيِّبَةِ الَّتِي خَرَجْتَ مِنَ الْبَدَنِ الطَّيِّبِ، أَبْشِرْ فَإِنَّ لَكَ مَا لَا عَيْنَ رَأَتْ وَلَا أَذْنَ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ، وَيَقُولُ اللَّهُ عِزَّ وَجَلَّ: أَنَا خَلِيفَتُهُ فِي أَهْلِهِ، وَمَنْ أَرْضَاهُمْ فَقَدْ أَرْضَانِي، وَمَنْ أَسْخَطَهُمْ فَقَدْ أَسْخَطَنِي، وَيَجْعَلُ اللَّهُ رُوحَهُ فِي حَوَاصِلِ طَيْرِ خَضِرٍ تَسْرَحُ فِي الْجَنَّةِ حَيْثُ تَشَاءُ، تَأْكُلُ مِنْ ثَمَارِهَا، وَتَأْوِي إِلَى قَنَادِيلٍ مِنْ ذَهَبٍ مَعْلُوقَةٍ بِالْعَرْشِ، وَيُعْطَى الرَّجُلُ مِنْهُمْ سَبْعِينَ غُرْفَةً مِنْ غُرَفِ الْفَرْدُوسِ، سَلُوكُ كُلِّ غُرْفَةٍ مَا بَيْنَ صَنْعَاءِ

والشيام، يملأ نورها ما بين الخافقين، في كل غرفة سبعون باباً، على كل باب ستور مسبلة، في كل غرفة سبعون خيمة، في كل خيمة سبعون سريراً من ذهب قوائمها الدر والزبرجد، مرصوصة بقضبان الزمرد، على كل سرير أربعون فراشاً، غلظ كل فراش أربعون ذراعاً، على كل فراش سبعون زوجاً من الحور العين عرباً أتراباً، فقال الشاب: يا أمير المؤمنين أخبرني عن التربة ما هي؟ قال: هي الزوجة الرضية المرضية الشهية، لها سبعون ألف وصيف وسبعون ألف وصيفة، صفر الحلى، بيض الوجوه، عليهم تيجان اللؤلؤ، على رقابهم المناديل، بأيديهم الأكوبة والأباريق، وإذا كان يوم القيامة يخرج من قبره شاهراً سيفه تشخب أوداجه دماً، اللون لون الدم والرائحة رائحة المسك، يحضر في عرصة القيامة، فو الذي نفسي بيده لو كان الأنبياء على طريقهم لترجلوا لهم مما يرون من بهائمهم، حتى يأتوا على موائد من الجواهر فيقعدون عليها ويشفع الرجل منهم في سبعين ألفاً من أهل بيته وجيرته، حتى إن الجارين يختصمان أيهما أقرب، فيقعدون معي ومع إبراهيم ع على مائدة الخلد، فينظرون إلى الله تعالى في كل بكرة وعشية) (13).

۷- رسول خدا ﷺ فرمود: «هنگامی که رزمندگان اراده‌ی جنگ کنند، خداوند دوری از آتش را برایشان می‌نویسد، و هنگامی که برای جهادشان آماده می‌شوند، خدا به وجود آنها به فرشتگان مباحث می‌کند، و زمانی که با خانواده‌ی خود وداع می‌کنند، دیوارها و خانه‌ها برایشان می‌گریند، و همانند ماری که از پوست خود بیرون می‌شود از گناهان خود بیرون می‌آیند، و خداوند عزوجل بر هر یک از این مردان چهل فرشته می‌گمارد تا او را از روبه‌رو، پشت سر، سمت راست و سمت چپ محافظت کنند، هیچ کاری نکنند مگر اینکه پاداش آن مضاعف گردد، و در برابر هر روز پاداش عبادت هزار عابد که هر کدام هزار سال خدا را عبادت کند و هر سال سیصد و شصت روزی همانند روزهای این دنیا است، برایشان نوشته می‌شود. و هنگامی که با دشمنان روبه‌رو میشوند، مردم جهان نمی‌توانند میزان ثواب آنها را درک کنند. و هنگامی که گام به میدان نبرد بگذارند و نیزه‌ها و تیرها رد و بدل شود و جنگ تن به تن شروع گردد، فرشتگان با بال‌های خود اطراف آنها را می‌گیرند و از خداوند متعال پیروزی و ثبات قدم را برایشان تقاضا می‌کنند؛ و منادی ندا

دهد: بهشت در سایه‌ی شمشیرها است. در این هنگام نیزه و ضربه‌ی شمشیر بر پیکر شهید، ساده‌تر و گوارتر از نوشیدن آب خنک در روز بسیار گرم تابستان است. و هنگامی که شهید با نیزه یا ضربتی از مرکب فرو می‌غلطد، هنوز به زمین نرسیده، خداوند عزوجل همسر او از حور العین را به استقبال او می‌فرستد و او آنچه از نعمت‌ها خداوند عزوجل برایش فراهم ساخته است را به او بشارت می‌دهد؛ و هنگامی که شهید به زمین می‌رسد، زمین گوید: آفرین بر این روح پاکیزه‌ای که از پیکری پاک خارج شد، بشارت بر تو! نعمت‌هایی در انتظار تو است که هیچ چشمی ندیده و هیچ گوشی نشنیده و بر قلب هیچ انسانی خطور نکرده است؛ و خداوند عزوجل می‌فرماید: من سرپرست خانواده‌ی اویم؛ هر کس آنها را خوشنود کند مرا خوشنود کرده و هر کس آنها را به خشم آورد مرا به خشم آورده است. و خداوند روح او را در چینه‌دان پرنده‌ی سبزی قرار می‌دهد که در هر جای بهشت که بخواهد دانه بگیرد، از میوه‌هایش بخورد و از قندیل‌های طلایی آویخته از عرش لانه بگیرد؛ و به هر مردی از آنها هفتاد غرفه از غرفه‌های بهشتی عطا شود که وسعت هر غرفه فاصله‌ی میان صنعا و شام است و نورش ممالک را روشن کند، و بر هر غرفه هفتاد در باشد و بر هر در، پرده‌ای آویخته، در هر غرفه هفتاد خیمه باشد و در هر خیمه هفتاد تخت طلایی که ستون‌هایش از مروارید و زبرجد باشد، محکم شده باشاخه‌های زمرد، بر هر تخت هفتاد فرش باشد که بزرگی هر یک چهل ذراع است، و بر هر فرش هفتاد همسر حور العین عاشق و تربیت شده. جوان گفت: ای امیر المؤمنین! به من توضیح دهید منظور از تربیت شده چیست؟ فرمود: همسری است راضی، مرضی و دوست داشتنی، که هفتاد هزار کنیز و غلام نابالغ دارد که همگی خوش مشرب و سفید روی، دارای تاج مروارید نشان، ردهایی بر دوش و در دست‌شان قدها و جام‌ها. هنگامی که روز قیامت شود با شمشیری کشیده در حالی که از رگ‌های بریده‌ی گردنش خون جاری است، از قبرش خارج می‌شود، با خونی به رنگ خون و با رایحه‌ای عطرآگین، در عرصه‌ی قیامت حاضر می‌شود. پس سوگند به آنکه جانم در دست او است اگر انبیا بر مسیرشان باشند از آنچه از درخشش آنها می‌بینند به خاطرشان توقف می‌کنند، تا به مائده‌هایی از گوهر می‌رسند، پس بر آنها می‌نشینند و یک تن از آنها هفتاد هزار تن از اهل بیتش و همسایگانش را شفاعت می‌کند، تا آنجا که با یکدیگر نزاع می‌کنند که کدام یک نزدیک‌تر است. پس آنها با من و با ابراهیم ع بر مائده‌های جاودان هم‌نشین می‌شوند و هر صبح و شام به خداوند متعال نظر می‌کنند» (۱۴).

۸- وقال ﷺ: (كل حسنة بني آدم تحصيها الملائكة إلا

حسنة المجاهدین، فإنهم يعجزون عن علم ثوابها) (15).

۸- رسول خدا ﷺ فرمود: «تمام نیکی‌های بنی آدم را ملائکه خواهند شمرد مگر حسنات و نیکی‌های مجاهدان؛ که آنها از دانستن ثواب‌شان ناتوان هستند» (۱۶).

۱۴- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۰؛ بحار الانوار: ج ۹۷ ص ۱۲.

۱۵- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۳، جامع أحاديث الشيعة: ج ۱۳ ص ۸.

۱۶- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۳؛ جامع احادیث شیعه: ج ۱۳ ص ۸.

۹- وقال ﷺ: (طوبى لمن أكثر ذكر الله في الجهاد، فإن له بكل كلمة سبعين ألف حسنة، كل حسنة عشرة أضعاف، مع ما له عند الله من المزيد، قالوا: يا رسول الله، والنفقة في سبيل الله على قدر ذلك للضعفاء، قال: نعم) (17).

۹- رسول خدا ﷺ فرمود: «خوشا به حال کسی که در جهاد، بسیار یاد خدا گوید؛ که برای او با هر کلمه‌ای هفتاد حسنه است و هر حسنه ده برابر خواهد شد، با چیزی که بیش از آن نزد خدا چیزی نیست. گفتند: ای رسول خدا! انفاق در راه خدا به ضعیفان آیا همین قدر و ارزش را دارد؟ فرمود: آری.» (۱۸)

۱۰- وقال ﷺ: (مثل المجاهدين في سبيل الله، كمثل القائم القانت، لا يزال في صومه وصلاته حتى يرجع إلى أهله) (19).

۱۰- رسول خدا ﷺ فرمود: «مثل مجاهدان در راه خدا همانند کسی است که همواره به نماز و نیایش ایستاده است؛ پیوسته در روزه و نماز است تا به خانواده‌اش بازگردد.» (۲۰)

۱۱- وقال رسول الله ﷺ: (إذا خرج الغازي من عتبة بابيه، بعث الله ملكاً بصحيفة سيئاته فطمس سيئاته) (21).

۱۱- رسول خدا ﷺ فرمود: «آنگاه که رزمنده از آستانه‌ی خانه‌اش خارج می‌شود، خداوند ملکی را به سوی نامه‌ی اعمالش برمی‌انگیزد و تمام گناهانش را می‌آمرزد.» (۲۲)

۱۲- وقال ﷺ: (لا يجتمع غبار في سبيل الله ودخان في جهنم) (23).

۱۲- رسول خدا ﷺ فرمود: «نه غبار در راه خدا جمع می‌شود و نه دود در جهنم.» (۲۴)

17- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 140.

18- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13؛ جامع احاديث شيعة: ج 13 ص 140.

19- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 8.

20- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13؛ جامع احاديث شيعة: ج 13 ص 8.

21- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 8.

22- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13؛ جامع احاديث شيعة: ج 13 ص 8.

23- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 8، جامع أحاديث الشيعة: ج 15 ص 225.

24- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 8؛ جامع احاديث شيعة: ج 15 ص 225.

۱۲- وقال ﷺ: **(السيوف مفاتيح الجنة)**(25).

۱۳- رسول خدا ﷺ فرمود: «شمشیرها کلیدهای بهشت هستند».(۲۶)

۱۴- وقال ﷺ: **(ما من أحد يدخل الجنة فيتمنى أن يخرج منها إلا الشهيد، فإنه يتمنى أن يرجع فيقتل عشر مرّات مما يرى من كرامة الله)**(27).

۱۴- رسول خدا ﷺ فرمود: «هیچ یک از کسانی که وارد بهشت می‌شود آرزوی خارج شدن از آن را نمی‌کند، مگر شهید؛ که او از آنچه از کرامت خداوند می‌بیند، آرزو می‌کند بازگردد و ده بار کشته شود».(۲۸)

۱۵- ورأى ﷺ رجلاً يدعو ويقول: اللهم إني أسألك خير ما تسأل، فاعطني افضل ما تعطي، فقال ﷺ: **(إن استجيب لك أهرق دمك في سبيل الله)**(29).

۱۵- و ایشان ﷺ مردی را دید که دعا می‌کرد و می‌گفت: خداوندا! از تو بهترین چیزی را که درخواست می‌شود، درخواست می‌کنم؛ پس برترین بخشیدنی‌ها را عنایت فرما. فرمود: «اگر دعایت اجابت شود، خونت در راه خدا ریخته خواهد شد».(۳۰)

۱۶- وقال ﷺ: **(إن لي حرفتين اثنتين: الفقر، والجهاد)**(31).

۱۶- رسول خدا ﷺ فرمود: «من دو هنر و پیشه دارم: فقر و جهاد».(۳۲)

25- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 8.

26- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13؛ جامع احاديث شيعة: ج 13 ص 8.

27- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 17.

28- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 13؛ جامع احاديث شيعة: ج 13 ص 17.

29- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 15.

30- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14؛ جامع احاديث شيعة: ج 13 ص 15.

31- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 15.

32- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14؛ جامع احاديث شيعة: ج 13 ص 15.

۱۷- وقال ﷺ: (غدوة أو روحة في سبيل الله خير من الدنيا وما فيها) (33).

۱۷- رسول خدا ﷺ فرمود: «یک صبح و شام جهاد کردن در راه خدا بهتر است از دنیا و هر آنچه در آن است» (۳۴).

۱۸- وقال رسول الله ﷺ: (سياحة أمتي الجهاد) (35).

۱۸- رسول خدا ﷺ فرمود: «گردش گری امت من، جهاد است» (۳۶).

۱۹- وقال ﷺ: (إن الله يدفع بمن يجاهد عن لا يجاهد) (37).

۱۹- رسول خدا ﷺ فرمود: «خداوند به وسیله‌ی کسانی که جهاد می‌کنند از آنان که جهاد نمی‌کنند دفع (خطر) می‌کند» (۳۸).

۲۰- وقال جعفر الصادق ع: (بانفاق المهج يصل العبد إلى بر

حبيبه وقربه) (39).

۲۰- امام جعفر صادق ع می‌فرماید: «بنده با بخشیدن خون خود (شهادت در راه خدا) به پاداش نیک دوستش و قرب و نزدیکی او می‌رسد» (۴۰).

۲۱- وقال أمير المؤمنين علي ع: (الجهاد فرض على جميع

المسلمين لقول الله: ﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ﴾ (41)، فإن قامت

بالجهاد طائفة من المسلمين، وسع سائرهم التخلف عنه، ما

لم يحتج الذين يلون الجهاد إلى المدد، فإن احتاجوا لزم

33- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 15.

34- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14؛ جامع احاديث شيعه: ج 13 ص 15.

35- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 15.

36- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14؛ جامع احاديث شيعه: ج 13 ص 15.

37- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 15.

38- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14؛ جامع احاديث شيعه: ج 13 ص 15.

39- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 16.

40- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14؛ جامع احاديث شيعه: ج 13 ص 16.

الجميع أن يمدوا حتى يكتفوا، قال الله عز وجل: ﴿وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً﴾ (42)، وإن أدهم أمر يحتاج فيه إلى جماعتهم نفروا كلهم، قال الله عز وجل: ﴿انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾ (43) (44).

۲۱- امیرالمؤمنین علی ع می فرماید: «طبق این فرموده‌ی خداوند ((جنگ بر شما مقرر شد)) (۴۵) جهاد بر تمامی مسلمانان واجب شد. اگر گروهی از مسلمانان برای جهاد به پا خیزند، تا هنگامی که مجاهدان به کمک نیاز نداشته باشند، دیگران می‌توانند اقدام نکنند؛ اما اگر نیازمند شدند بر همه واجب می‌شود که یاری کنند تا کافی شود. خداوند عزوجل می‌فرماید: ((و نتوانند مؤمنان که همگی به سفر روند)) (۴۶)، و اگر موردی پیش آمد که در آن نیاز شد که همگی آنها با سفر بروند، خداوند عزوجل می‌فرماید: ((سبکبار و یا گرانبار (به جنگ) بروید، و با مال و جان‌تان در راه خدا جهاد کنید)) (۴۷) «(۴۸).

۲۲- وقال جعفر الصادق ع في قول الله: ﴿انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا﴾ قال: **(شباناً وشيوخاً)** (49).

۲۲- امام جعفر صادق ع درباره‌ی این سخن خداوند ((سبکبار و یا گرانبار (به جنگ) بروید)) می‌فرماید: «جوانان و سال‌خوردگان» (۵۰).

۲۳- وسئل الصادق ع عن قول الله عز وجل: ﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ

42- التوبة : 122 .

43- التوبة : 41 .

44- دعائم الإسلام: ج 1 ص 341، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 14.

45- بقره: ۲۱۶.

46- توبه: ۱۲۲.

47- توبه: ۴۱.

48- دعائم الاسلام: ج ۱ ص ۳۴۱؛ مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۴.

49- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 15، تفسير مجمع البيان: ج 5 ص 59.

50- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۵؛ تفسير مجمع البيان: ج ۵ ص ۵۹.

وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي
بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥١﴾،

أهذا لكل من جاهد في سبيل الله أم لقوم دون قوم؟

۲۳- از امام صادق ع درباره‌ی این سخن خداوند ((خداوند از مؤمنان جان‌ها و مال‌هایشان را خریده است، به اینکه بهشت از آن‌ان باشد. در راه خدا پیکار می‌کنند، چه بکشند و چه کشته شوند. و عده‌ای که خداوند در تورات، انجیل و قرآن داده، به حق بر عهده‌ی او است، و چه کسی از خداوند به عهد خود وفادارتر است؟ به این معامله‌ای که کرده‌اید شما را بشارت باد که این، همان سعادت و کامیابی بزرگ است)) (۵۲) پرسیده شد که آیا این آیه برای تمام کسانی است که در راه خدا جهاد می‌کنند یا خاص گروهی می‌باشد نه همه؟

فقال أبو عبد الله جعفر بن محمد (عليهما السلام): (إنه لما نزلت
هذه الآية على رسول الله ﷺ ، سأله بعض أصحابه عن هذا
فلم يجبه، فأنزل الله بعقب ذلك:

﴿التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ
السَّاجِدُونَ الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ
لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (53).

ابو عبد الله جعفر بن محمد علیهما السلام فرمود: «وقتی این آیه بر رسول خدا ﷺ نازل شد، برخی اصحاب در مورد این آیه از ایشان سؤال کردند و ایشان پاسخ نداد. خداوند پس از آن نازل فرمود:

((همان توبه‌کنندگان، پرستندگان، ستاینندگان، روزه‌داران، رکوع‌کنندگان، سجده‌گزاران، امرکنندگان به معروف و نهی‌کنندگان از منکر، و حافظان حدود خدا؛ و مؤمنان را بشارت ده)) (۵۴).

فأبان الله عز وجل بهذا صفة المؤمنين الذين اشتري منهم
أنفسهم (وأموالهم)، فمن أراد الجنة فليجاهد في سبيل الله

51- التوبة : 111 .

۵۲- توبه: ۱۱۱ .

53- التوبة : 112 .

۵۴- توبه: ۱۱۲ .

على هذه الشرائط، وإلا فهو من جملة من قال رسول الله ﷺ:
ينصر الله هذا الدين بأقوام لا خلاق لهم(55).

بنابراین خداوند با این وصف مؤمنانی را قصد می‌فرماید که جان‌ها (و مال‌هایشان) را از آنها می‌خرد. پس هر کس خواهان بهشت است باید با این شرایط در راه خدا مجاهدت کند؛ در غیر این صورت او از زمره‌ی کسانی خواهد بود که رسول خدا ﷺ درباره‌ی شان می‌فرماید: خداوند این دین را با کسانی که بهره‌ای از آن ندارند یاری می‌دهد»(۵۶).

۲۴- وقال ع: (أصل الإسلام الصلاة وفرعه الزكاة وذروة سنامه الجهاد في سبيل الله)(57).

۲۴- امام صادق ع می‌فرماید: «اصل اسلام نماز، و فرع آن زکات، و والاترین درجه‌ی آن جهاد در راه خدا است»(۵۸).

۲۵- وقال ع: (جاهدوا في سبيل الله بأيدكم ، فإن لم تقدرُوا فجاهدوا بألسنتكم ، فإن لم تقدرُوا فجاهدوا بقلوبكم)(59).

۲۵- امام صادق ع می‌فرماید: «در راه خدا با دستانتان جهاد کنید، و اگر نتوانستید با زبان‌تان، و اگر نتوانستید با دل‌هایتان جهاد کنید»(۶۰).

۲۶- وقال ع: (عليكم بالجهاد في سبيل الله مع كل إمام عادل ، فإنَّ الجهاد في سبيل الله باب من أبواب الجنة)(61).

۲۶- امام صادق ع می‌فرماید: «بر شما باد جهاد در راه خدا با امام عادل در هر زمان! چرا که جهاد در راه خدا دری از درهای بهشت است»(۶۲).

55- دعائم الإسلام: ج 1 ص 341، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 15.

56- دعائم الاسلام: ج 1 ص 341؛ مستدرک الوسائل: ج 11 ص 15.

57- دعائم الإسلام: ج 1 ص 342، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 15.

58- دعائم الاسلام: ج 1 ص 342؛ مستدرک الوسائل: ج 11 ص 15.

59- دعائم الإسلام: ج 1 ص 343، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 16.

60- دعائم الاسلام: ج 1 ص 343؛ مستدرک الوسائل: ج 11 ص 16.

61- دعائم الإسلام: ج 1 ص 343، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 16.

62- دعائم الاسلام: ج 1 ص 343؛ مستدرک الوسائل: ج 11 ص 16.

۲۷- وقال رسول الله ﷺ: (ما من قطرة أحب إلى الله تعالى من قطرة دم في سبيل الله، أو قطرة دمع في جوف الليل من خشية الله) (63).

۲۷- و رسول خدا ﷺ فرمود: «در نظر خداوند هیچ قطره‌ای از قطره‌ی خونی که در راه او ریخته شود محبوب‌تر نیست؛ و یا از قطره‌ی اشکی که در دل شب از ترس خداوند ریخته شود». (۶۴)

۲۸- وقال ﷺ: (كل مؤمن من أمتي صديق وشهيد، ويكرم الله بهذا السيف من شاء من خلقه، ثم تلا: ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشَّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ﴾ (65) (66).

۲۸- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «تمام مؤمنان امت من صديق و شهيد هستند، و خداوند برای هر کس از خلقش که بخواهد، با این شمشیر کرامت می‌بخشد. سپس قرائت فرمود: ((کسانی که به خدا و فرستادگانش ایمان آورده‌اند، آنها همان راست‌گویان و شهیدان نزد پروردگارشان هستند)) (۶۷)». (۶۸)

۲۹- وقال جعفر بن محمد ع: (كل عين ساهرة يوم القيامة إلا ثلاث عيون: عين سهرت في سبيل الله، وعين غضت عن محارم الله، وعين بكت من خشية الله) (69).

۲۹- جعفر بن محمد ع فرمود: «تمام چشم‌ها در روز قیامت بیدار (گریان) است به جز سه چشم: چشمی که در راه خدا بیدار بوده باشد، چشمی از آنچه حرام شده است، بسته مانده باشد، و چشمی که از ترس خدا گریه کرده باشد». (۷۰)

63- دعائم الإسلام: ج 1 ص 343، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 16.

64- دعائم الإسلام: ج 1 ص 343؛ مستدرک الوسائل: ج 11 ص 16.

65- الحديد: 19.

66- دعائم الإسلام: ج 1 ص 343، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 16.

67- حديد: 19.

68- دعائم الإسلام: ج 1 ص 343؛ مستدرک الوسائل: ج 11 ص 16.

69- دعائم الإسلام: ج 1 ص 343، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 17.

70- دعائم الإسلام: ج 1 ص 343؛ مستدرک الوسائل: ج 11 ص 17.

۳۰- وقال رسول الله ﷺ: (من رابط في سبيل الله يوماً وليلة، كان يعدل صيام شهر رمضان وقيامه لا يفطر ولا ينفتل عن صلاة إلا لحاجة) (71).

۳۰- رسول خدا ﷺ می فرماید: «هر کس یک شبانه روز در راه خدا پاسداری کند، همانند کسی است که یک ماه رمضان را روزه گرفته و از نماز و روزه اش خارج نشده است مگر برای نیازی ضروری» (۷۲).

۳۱- وقال رسول الله ﷺ: (خير الناس رجل حبس نفسه في سبيل الله، يجاهد أعداءه يلتمس الموت أو القتل في مصافه) (73).

۳۱- رسول خدا ﷺ می فرماید: «برترین مردم کسی است که خود را وقف راه خدا کند، با دشمنان خدا نبرد کند و در این پیکارش خواهان مرگ یا کشته شدن باشد» (۷۴).

۳۲- وقال رسول الله ﷺ: (مقام أحدكم يوماً في سبيل الله، أفضل من صلاة في بيته سبعين عاماً، ويوم في سبيل الله، خير من ألف يوم فيما سواه) (75).

۳۲- رسول خدا ﷺ می فرماید: «جایگاه هر یک از شما در یک روز جهاد در راه خدا، بهتر از هفتاد سال نمازش در خانه اش است، و یک روز در راه خدا بودن، بهتر از هزار روز در غیر آن بودن است» (۷۶).

۳۳- وقال رسول الله ﷺ: (يرفع الله المجاهد في سبيله على غيره مائة درجة في الجنة، ما بين كل درجتين كما بين السماء والأرض) (77).

۳۳- رسول خدا ﷺ می فرماید: «خداوند مقام مجاهد در راه خود را در بهشت نسبت به

71- عوالي اللئالي: ج 1 ص 103، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 28.

72- عوالي التالی: ج ۱ ص ۱۰۳؛ مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۸.

73- مستدرک الوسائل: ج 11 ص 17، جامع أحاديث الشيعة: ج 13 ص 17.

74- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۷؛ جامع احاديث شيعة: ج ۱۳ ص ۱۷.

75- شرح الأخبار: ج 1 ص 327، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 18.

76- شرح الاخبار: ج ۱ ص ۳۲۷؛ مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۸.

77- شرح الأخبار: ج 1 ص 327، مستدرک الوسائل: ج 11 ص 18.

سایرین صد درجه بالاتر می‌برد، به طوری که فاصله‌ی میان هر دو درجه به اندازه‌ی فاصله‌ی آسمان تا زمین است.» (۷۸)

۳۴- وقال رسول الله ﷺ: (المجاهدون في سبيل الله قواد أهل الجنة) (79).

۳۴- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «مجاهدان در راه خدا فرماندهان اهل بهشت هستند.» (۸۰)

۳۵- وقال رسول الله ﷺ: (ما من قطرة أحب إلى الله عز وجل من قطرتين: قطرة دم في سبيل الله، وقطرة دمة في سواد الليل، لا يريد بهما العبد إلا الله عز وجل) (81).

۳۵- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «هیچ قطره‌ای در نظر خداوند عزوجل محبوب‌تر از این دو قطره نیست: قطره‌ی خونی که در راه خدا بریزد، و قطره‌ای اشکی که در سیاهی شب بچکد، که بنده با این دو جز خداوند عزوجل را نخواهد.» (۸۲)

۳۶- وقال رسول الله ﷺ: (ألا وإنَّ الجهاد باب من أبواب الجنة، فتحه الله لأولياؤه) (83).

۳۶- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «آگاه باشید که جهاد دری از درهای بهشت است که خدا برای اولیای خاصش باز فرموده است.» (۸۴)

۳۷- وقال رسول الله ﷺ: (من جهز غازياً بسك أو إبرة، غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر) (85).

۳۷- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «هر کس رزمنده‌ای را با نخ یا سوزنی تجهیز کند،

۷۸- شرح الاخبار: ج ۱ ص ۳۲۷؛ مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۸.

۷۹- شرح الأخبار: ج ۱ ص ۳۲۷، مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۸.

۸۰- شرح الاخبار: ج ۱ ص ۳۲۷؛ مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۸.

۸۱- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۸ ح ۱۲۳۱۴.

۸۲- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۸ ح ۱۲۳۱.

۸۳- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۱.

۸۴- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۱.

۸۵- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۴، جامع أحاديث الشيعة: ج ۱۳ ص ۲۲.

خداوند تمام گناهان پیشین و گناهان بعدی او را می‌آمرزد» (۸۶).

۳۸- وقال ﷺ: (من أعان غازياً بدرهم، فله مثل أجر سبعين دراً من درر الجنة وياقوتها، ليست منها حبة إلا وهي أفضل من الدنيا) (87).

۳۸- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «هر کس مجاهدی را با درهمی یاری کند، پاداشی همانند هفتاد مروارید از مرواریدها و یاقوت‌های بهشت خواهد داشت، که هر دانه‌ای از آنها برتر از تمام این دنیا است» (۸۸).

۳۹- وقال رسول الله ﷺ: (رباط يوم في سبيل الله خير من قيام شهر وصيامه، ومن مات مرابطاً في سبيل الله كان له أجر مجاهد إلى يوم القيامة) (89).

۳۹- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «یک روز مرزبانی در راه خدا از یک ماه شب زنده داری و روزه داری بهتر است، و کسی که در حال مرزبانی در راه خدا بمیرد تا روز قیامت اجر مجاهد را پاداش خواهد داشت» (۹۰).

۴۰- وقال رسول الله ﷺ: (من لزم الرباط لم يترك من الخير مطلباً ولم يترك من الشر مهرباً) (91).

۴۰- رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «کسی که بر مرزبانی مداومت داشته باشد چیزی از خیر را از دست نداده و هیچ راه گریزی از شر را فروگذار نکرده است» (۹۲).

* * *

۸۶- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۴؛ جامع احادیث شیعه: ج ۱۳ ص ۲۲.

۸۷- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۴، جامع احادیث الشيعة: ج ۱۳ ص ۲۲.

۸۸- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۴؛ جامع احادیث شیعه: ج ۱۳ ص ۲۲.

۸۹- عوالي اللئالي: ج ۱ ص ۸۷، مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۸.

۹۰- عوالي اللئالي: ج ۱ ص ۸۷؛ مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۸.

۹۱- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۸، جامع احادیث الشيعة: ج ۱۳ ص ۲۷.

۹۲- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۲۸؛ جامع احادیث شیعه: ج ۱۳ ص ۲۷.